

buurtmanbuurtvrouw

Evaluatie april – november 2014

Inleiding

Op 24 oktober 2013 is er een symposium gehouden “Boschveld Present”, georganiseerd door de begeleidingscommissie, bestaande uit Bic Driessen, Jos van der Meijden, Ton Joore en Marieke Smeets en AVANS Hogeschool met uiteraard de Buurtvrouwen Karima Al Houj, Mieke Haggenburg

In totaal bezochten 90 mensen dit symposium, variërend van bewoners uit Boschveld, beroepskrachten van welzijnsinstellingen, ambtenaren, politici, studenten en docenten. De conclusie, die breed gedragen werd, was dat het project zeer veel resultaten heeft opgeleverd. Veel bewoners worden nu door de huisbezoeken van de buurtvrouwen bereikt, op zo'n wijze niet door anderen.

Het project werd zo belangrijk gevonden dat het college van B&W en de gemeenteraad besloten hebben dit project in 2014, 2015 en 2016 voort te zetten.

Door allerlei strubbelingen is het project per 1 april gestart en de formele werkgever is voor 2014 Divers.

In deze evaluatie wordt beschreven welke diversiteit van bewoners de buurtvrouwen tegenkomen, welke blokken ze in Boschveld hebben bezocht en wat daar de sfeer is. Vervolgens wordt dieper ingegaan op hun werkwijze.

Ook het aantal huisbezoeken wat zij hebben gedaan in deze periode, welke signalen daaruit kwamen en wat zij daarmee hebben gedaan. Verder naar welke instanties verwezen is en tenslotte eventueel andere vervolgstappen

De presentiebenadering

Presentie is er zijn voor de ander, alles draait om de goede en nabije relatie, om zorg, om de waardigheid van de ander, erkennen en herkennen zodat de ander ook steeds zijn eigen verhaal durft te vertellen. De presentiebenadering is gericht op de kloof tussen de (bureaucratische) systeemwereld van veel instanties en de vaak chaotische leefwereld van mensen in kwetsbare situaties. Om deze kloof te overbruggen moet de professional bewust zijn van de kloof tussen systeem en leefwereld (Baart, 2006). Veel professionele zorginstellingen hebben moeite om aan te sluiten bij die chaotische leefwereld.

Periode april – november 2014

De buurtvrouwen werken met aandachtspunten voor de huisbezoeken. (zie bijlage). De vervolgstappen worden systematisch per adres bijgehouden..

De buurtvrouwen zijn inmiddels een bekend duo geworden in Boschveld. Bewoners herkennen hen waardoor de stap om hen aan te spreken klein is. Ze hebben veel contacten op straat.

Storend was dat er gat van 3 maanden viel voor dat de buurtvrouwen pas op 3 april de draad weer konden oppakken.

Sinds 1 januari 2013 hanteren de buurtvrouwen een logboek, waarin zij bijhouden met wie zij contact hebben gehad waar het eerste contact plaatsvond (straat – thuis), het een eerste bezoek betreft, of een vervolgbezoek. Ook bevat het de signalen, die voortkomen uit de huisbezoeken.

De signalen communiceren zij met de coördinator van het Wijkplein en soms met andere instanties

In december 2012 is met Divers, Juvans, Pastoraal Buurtwerk afgesproken dat zij zich verantwoordelijk voelen voor de signalen, die door de buurtvrouwen vanuit de huisbezoeken worden doorgegeven.

De buurtvrouwen worden op de hoogte gehouden wat er met de signalen gebeurt. De begeleiding, scholing en coaching is al geruime tijd ingevuld door Marieke Smeets. De buurtvrouwen communiceren zelf de signalen naar het Wijkplein of andere instanties. De buurtvrouwen hebben intussen veel ervaring en hebben uiteraard zelf veel inhoudelijke inbreng in de werkbesprekingen. Tijdens de coaching besteden we o.a. veel aandacht voor thema nabijheid – distantie. Bovendien hebben de buurtvrouwen deelgenomen aan een training van Stichting De Vonk in Tilburg hoe te werken met presentmaatjes. (Dit zijn vrijwilligers die we werven, motiveren en toerusten om mensen in kwetsbare situaties langdurig te ondersteunen en een brug te slaan tussen hun leefwereld en de maatschappij; dit ook ter verrijking van hun eigen persoonlijke bagage.)

Boschveld, een diverse wijk

Wat voor mensen komen de buurtvrouwen tegen?

1. Studenten die in Boschveld tijdelijk wonen, het gaat goed met hen, ze hebben weinig behoefte om in de wijk actief te worden
2. Bewoners, die het goed maken maar ook iets voor de wijk willen betekenen
3. Bewoners met een hulpvraag maar waarbij de drempel te hoog is om zelf naar een instantie toe te gaan
4. Bewoners, die graag contacten willen met hun burens en/of buurt maar zelf niet in staat zijn om contact te leggen
5. Bewoners in kwetsbare situaties, die vaak niet bereikt worden door instanties. Zij hebben veel problemen en zelf weinig zicht op de eigen situatie. Ook nemen zij niet of nauwelijks deel aan de samenleving
6. Bewoners, die zichzelf overbodig voelen voor de maatschappij en niet door anderen worden gestimuleerd
7. Bewoners, die in een sociaal isolement verkeren. Zij hebben geen sociale contacten en nemen niet deel aan de maatschappij en leven teruggetrokken

Opvallend is bij de huisbezoeken van deze periode dat de buurtvrouwen veel vluchtelingen zijn tegen gekomen. Heel divers van achtergrond en land van herkomst. Vaak met trauma's dat het contact leggen met andere buurtbewoners bemoeilijkt.

Sfeerbeschrijving per bezocht BLOK

1. 41 huizen in Ampèrestraat, Kamerlingh Onnestraat, Buys Ballotweg en Leeuwenhoekstraat

Woningen die een uitgebreide groot onderhoudsbeurt hebben gekregen. Deze huizen hebben zij daarvoor bezocht en nu dus na de verbeteringen. Opvallend is dat tijdens deze aanpak veel bewoners zijn verhuisd met name huishoudens met kinderen, omdat de gevraagde uitbreiding niet geaccepteerd werd. Daarvoor in de plaats zijn er alleenstaanden en tweepersoonshuishoudens komen wonen, die zich niet zo verbonden voelen met de wijk. Er is sprake van een grote diversiteit onder bewoners, Nederlanders, Marokkanen, Somaliërs, Turken, Iraniërs, Vietnamezen en bewoners, die uit andere Afrikaanse landen komen. De onderlinge contacten zijn beter geworden. Twee jongens, die hun moeder hebben verloren, zijn bijgestaan door de buurt. Al was het maar een pannetje soep brengen. In de Buys Ballotweg begroet men binnen het blok elkaar maar leeft men veel op zichzelf. Helaas leven er nog steeds twee gezinnen in onmin met elkaar ondanks buurtbemiddeling en

andere inspanningen van instanties.

Veel bewoners zijn zelfredzaam maar enkele bewoners hebben extra aandacht nodig, niet zozeer verwijzing naar hulp maar meer de behoefte aan contact.

De meeste bewoners zijn nu toch tevreden over de verbeteringen maar hebben wel erg lang in de rotzooi gezeten.

Twee huishoudens hebben om gezondheidsredenen tijdens de werkzaamheden tijdelijk in een ander huis mogen wonen maar vonden deze vies.

Enkele bewoners hebben lang moeten wachten op de nabestelling , keukendeurtjes en douchedrempels. Sommige bewoners noemen nog vochtklachten.

Over de achterplaats verschillen de meningen.

De meesten zijn blij dat de poorten anders zijn ingedeeld maar ze dachten dat Brabant Wonen schuttingen en schuurtjes zouden plaatsen. Daarover is nog een vervolg beloofd.

Enkele bewoners zouden graag een moestuintje willen hebben op de achterplaats.

De woonomgeving is wel wat verbeterd. Geen rommel op straat. Door nieuw parkeerbeleid met bezoekerskaartjes geen andere auto' s meer voor de deur.

In totaal zijn in dit blok 14 huisbezoeken afgelegd, 1 portiekgesprek en 4 contacten op straat. Over het algemeen was het moeilijk om met bewoners in contact te komen. Dit heeft veel tijd gekost. Afspraak is er om nog een gezin daar te bezoeken. Twee bewoners hadden geen behoefte aan een gesprek.

In totaal 6 vervolgbezoeken

1x naar Juvans + opvoedingsondersteuning

1x naar Amarant

1x naar Juvans

1x naar wijkplaats

1x naar T.O.M.project

1x regelen van een maatje

1x naar Fietswerkplaats

2. Sfeeromschrijving BLOK 2 Buys Ballotweg, Röntgenstraat, Lorentzstraat en Kelvinstraat

Buys Ballotweg

Dit blok heeft 4 eengezinswoningen in de Buys Ballotweg. Tegenover is een speeltuintje, waar veel kinderen fijn kunnen spelen.

Met drie van de vier woningen is contact geweest, Twee huisbezoeken en een portiekgesprekken. Een persoon was steeds niet thuis.

Er is bij een alleenstaande een aantal vervolgbezoeken geweest en zijn de buurtvrouwen samen met haar naar de fietswerkplaats, Boschveld Wereldkeuken en naailes gegaan.

Bewoners vinden het hier fijn wonen en willen niet weg.

Röntgenstraat

Het gaat hier om 22 woningen. Boven en benedenwoningen

Hier zijn zeven huisbezoeken afgelegd, twee portiekgesprekken gevoerd. Drie afmeldingen en bij 10 woningen waren bewoners steeds niet thuis (vier keer langs geweest, 's morgens, 's middags en 's avonds) Bij twee bewoners waren er afspraken maar helaas werd er niet meer open gedaan. De bewoners zijn tevreden over de lage huur. Helaas bestaat er grote onzekerheid over de toekomst van de woningen. Er heerst angst in de straat voor een bepaald gezin. Bewoners klagen over vocht in hun woning met name de hoekwoningen.

Kelvinstraat

Het gaat hier om 22 woningen. Boven en benedenwoningen. Momenteel zijn de buurtvrouwen nog met huisbezoeken bezig in deze straat. Tot nu toe zijn er zes huisbezoeken afgelegd, twee portiekgesprekken gevoerd. Een afmelding en twee bewoners hadden geen behoefte aan een gesprek. Zij vallen onder begeleid wonen. Ook hier heerst veel onzekerheid over de toekomst van de woningen. Enkele bewoners klagen over overlast begeleid wonen. De huizen zijn gehorig en bewoners hebben last van elkaar. De woningen zijn in slechte staat met veel vocht en slecht onderhoud.

Lorentzstraat

Voor dit blok gaat het om vier woningen. Niemand deed open, al waren er op sommige adressen wel mensen thuis. Het lijkt erop dat mensen geen behoefte hebben aan een gesprek of aan deelname aan activiteiten in de wijk.

Van blok 2 zijn zes bewoners doorverwezen: naar wijkwinkel, Juvans, Divers en fietswerkplaats

Er zijn in de Kelvinstraat vier bewoners, die over de toekomst van de woningen willen praten met de woonbond om meer duidelijk te krijgen over de toekomstplannen. Een bewoner wil graag de kar trekken en de bewoners samen laten komen die mee willen denken.

Houding en werkwijze buurtvrouwen

De buurtvrouwen vormen sinds maart 2011 de basis van dit project. Inmiddels zijn zij bekend in de buurt door de vele huisbezoeken maar ook door mond op mondreclame. Regelmatig worden zij op straat aangesproken door bewoners, die zij bezocht hebben. Ook door bewoners van andere blokken, die zij nog niet hebben bezocht. Soms maken mensen alleen maar een praatje, maar vaak hebben bezochte bewoners nieuwe vragen of problemen, waar ze opnieuw tegen aanlopen. Belangrijk hierbij is dat de bewoners weten dat de buurtvrouwen onafhankelijk zijn en los staan van instanties. De buurtvrouwen willen zorg op maat bieden aan de bewoners. Er wordt geluisterd naar de behoeften van bewoners en gekeken naar mogelijkheden om verdere stappen te nemen tot probleemverlichting. De bewoners staan centraal, als zij ondersteuning of begeleiding willen zullen zij zichzelf hiervoor moeten inzetten. De buurtvrouwen geven de bewoners een steuntje in de rug om zelf stappen te ondernemen. Bewoners voelen of de buurtvrouwen oprecht in hen geïnteresseerd zijn.

Belangrijk is om daadwerkelijk dichtbij mensen te staan.

Bewoners zijn aangenaam verrast dat er naar hen geluisterd wordt en gaan meer hun eigen mogelijkheden zien.

De buurtvrouwen vormen met goedvinden van de bewoners steeds vaker een schakel naar instellingen wanneer bewoners hulp nodig hebben van een professionele instelling maar blijven vooral in de leefwereld van mensen. In bijna alle gevallen gaan zij met de bewoners mee bij een eerste bezoek.

Wanneer bewoners hulp nodig hebben bij het invullen van formulieren gaan zij mee naar de wijkwinkel. Daarna gaan de bewoners zelf.

Contacten met instellingen moeten goed verlopen, want als het contact mislukt willen bewoners nog minder te maken hebben met instanties. Meestal hebben zij al wantrouwen vanwege eerdere ervaringen.

Buurtvrouwen wijzen bewoners letterlijk de weg naar de fietswerkplaats, Nederlandse taallessen, de Boschveldtuin of andere activiteiten.

Zij geven de bewoners een steuntje in de rug om zelf stappen te gaan ondernemen.

Na een tijd (om de hulpverleners niet voor de voeten te lopen) is er contact om te checken of de hulpverlening of de doorverwijzing goed gelukt is

Buurtvrouwen proberen bewoners bewust te maken van hun gezamenlijk belang bijvoorbeeld bij renovatie.

Buurtvrouwen stimuleren bewoners om zelf actief te worden bij belangenbehartiging en nodigen mensen persoonlijk uit voor de eerste vergadering.

Vanuit eerdere huisbezoeken kunnen de buurtvrouwen zorgen voor de eerste verbinding tussen bewoners. Bijvoorbeeld burens, die bij elkaar op bezoek gaan of elkaar met iets helpen. andere, die wil helpen. Buurtvrouwen verwijzen buurtbewoners ook door naar de talentenbank.

Vouchers beoordelen voor Klussenbrigade

De buurtvrouwen kunnen vouchers uitdelen aan bewoners, die vragen om klussen te doen, maar die ze of zelf niet kunnen uitvoeren of daarvoor ook geen geld hebben. Deze vouchers vallen binnen de afspraken, die de Copernikkel en de klussenbrigade met Brabant Wonen en Zayaz en gemeente gemaakt hebben.

Inmiddels hebben de buurtvrouwen negen vouchers uitgereikt. Dit betekent voor hen ook meer werk omdat ze de bewoners hiervoor extra moeten bezoeken om hen uitleg geven over de werkwijze.

Wat is de kernwaarde van het uitreiken van de vouchers?

– toegang tot bewoners, ook de mensen die niet bekend zijn bij hulpverleners. De voucher is hierbij een ‘ingang’ een hulpmiddel om contact te maken. Ze komen ook bij mensen die in een sociaal isolement zitten. Je treedt in de leefwereld van de persoon waardoor je meer ziet.

– zo de zelfredzaamheid van de bewoners stimuleert, want zij moeten zelf een afspraak maken. Hebben zij dit gedaan dan voelen zij zich zelfverzekerder

– bewoners zijn door een klus meer in staat om een nieuw ” begin” te maken. Voelen zich beter in een weer schoon en opgeruimd huis.

- contact en vertrouwen opbouwen, je laat de ander weten dat er is hulp is ook voor jou met een kleine portemonnee.

– het geeft verlichting aan mensen die klussen willen doen maar er geen middelen voor hebben (financieel en door medische klachten).

Casus om de effecten van de voucher te laten zien.

Een Marokkaanse vrouw inmiddels gescheiden van haar man die haar jaren lang slecht heeft behandeld. Zij woont 25 jaar in Boschveld. Zij heeft een voucher gekregen om de muren te verven en een laminaat vloer te laten leggen, die zij al jaren in de schuur heeft staan. Sinds zij gescheiden is, is ze meer en meer begonnen met haar eigen leven op te bouwen. Nu kan ze eindelijk haar eigen keuzes maken. Een nieuwe woonkamer was een van haar doelen. Haar ex man heeft alles op zijn eigen smaak ingericht, sinds de scheiding wilde zij niets liever dan alles weg hebben om het verleden af te kunnen sluiten. Deze transformatie heeft op haar een zeer groot en positief effect gehad. Zij komt nu meer buiten en doet mee aan activiteiten en zegt; 'ik voel mij nu eindelijk een sterke vrouw ik ben een nieuw mens. ' Ze is de klussers dankbaar voor hun hulp!

Resultaten april 2014 – november 2014

Omdat de gemeente Divers in plaats van PUB als formele werkgever wilde heeft het bij het opnieuw opstarten heel wel wat energie en tijd gekost om vertrouwd te raken met formele zaken, inlogprocedures e.d.

Ook omdat zij in de werkloosheidsuitkering moesten via het UWV hebben de buurtvrouwen veel problemen gehad om vanuit die uitkering naar werk te komen.

In totaal zijn er door de buurtvrouwen 156 huisbezoeken afgelegd, waarvan 41 eerste huisbezoeken, 64 vervolgbesoeeken en 51 bezoeken bij de 16 gezinnen, die weer terug gekomen zijn.

De buurtvrouwen verwijzen de bewoners door die hulpverlening nodig hebben naar o.a. Juvans, Humanitas, Divers. Het ligt aan de hulpvraag van de bewoner welke passende nodig is. De buurtvrouwen doen zoals eerder vermeld altijd een warme overdracht, vaak betekent dit dat zij met de desbetreffende bewoner meegaan om de overdracht formeel te doen. Het komt voor dat de bewoner afhaakt bij de hulpverlening. Hiervoor zien wij verschillende oorzaken:

- a. Het klikt niet tussen de betreffende bewoner en de hulpverlener. De bewoner vertrouwt de hulpverlener onvoldoende.
- b. Geen aansluiting bij de leefwereld; capaciteiten en mogelijkheden van de desbetreffende bewoner. Denk aan afspraken maken; de bewoner heeft geen beltegoed, heeft niet het moed om hulp te vragen voor een tweede afspraak enz. is bescheiden en voelt zich al gauw 'te veel'
- c. De bewoner vraagt veel aandacht en tijd ofwel intensieve en langdurige hulpverlening. Weinig instanties waaronder Juvans kunnen dat waarmaken. Helaas hebben de professionals de mogelijkheid niet om 3x per week op huisbezoek te gaan. Het aantal personen dat de buurtvrouwen 'terug' hebben gekregen 'in de afgelopen 6 maanden staat nu op 16. Dit zijn bewoners met complexe problematieken zoals financiële problemen/armoede, somatische klachten en rond de opvoeding.

Het project loopt tegen twee belangrijke vraagstukken op in Boschveld

1. Relatie met Herstructurering in Boschveld

Ook bij blok 2 is de onzekerheid over de toekomst van de woningen zeer groot.

Zayaz had beloofd om per 1 januari 2014 duidelijkheid te geven over wat er met de woningen

zou gebeuren.

Nog steeds weten de bewoners van niets.

Bewoners twijfelen of ze nog iets aan hun woning moeten doen. Zelf zouden ze dit graag willen maar ze zijn bang dat investeren in de woning geld weggooien is omdat de woningen gesloopt gaan worden.

In Röntgenstraat is er sprake van verloedering. Portieken worden niet bij gehouden.

Een groot probleem is vocht, met name voor de hoekwoningen. Dit kan alleen opgelost worden door een grondige aanpak door Zayaz.

Lage huren is voor veel mensen een reden om toch te blijven wonen.

Vier bewoners willen zich inzetten om op te komen voor belangen van de bewoners.

Afgesproken is in het kader van de sociale visie dat de woningbouwcorporaties de bewoners de mogelijkheid zouden geven voor onafhankelijke ondersteuning.

Eenzijds zullen zij ondersteuning nodig hebben bij het organiseren van de medebewoners, anderzijds hoe zij hun belangen het best kunnen behartigen.

Bij blok 1 heeft Brabant Wonen zelf de bewoners georganiseerd met alle gevolgen van dien (zie vorig verslag)

Het project buurtman/buurtvrouw heeft aan het OBB gevraagd om hun invloed aan te wenden bij de gemeente en Zayaz om onafhankelijke ondersteuning voor deze bewoners te realiseren.

Een ander probleem in dit blok is dat veel bewoners uit de Röntgenstraat veel last hebben van een bewoner. Deze situatie is al heel lang bekend bij allerlei instanties maar bewoners voelen zich in de steek gelaten en hebben het idee dat de overlastgever gewoon door kan gaan zonder dat er iets gebeurt. Terwijl de situatie nijpend is voor hen.

De betreffende bewoners durven geen officiële klacht in te dienen omdat zij bang zijn voor represailles.

2. Armoede in Boschveld

Niet alleen uit signalen van deze twee blokken maar ook uit andere contacten blijkt dat de armoede in Boschveld enorm toegenomen is. Bij veel bewoners staat het water aan de lippen en zijn ze vaak nog alleen maar aan het overleven.

Bij welke groepen constateren wij dat er sprake is van armoede

1. Bewoners met een verstandelijke of lichamelijke beperking
2. Alleenstaande ouders met kinderen (vaak is er sprake van schulden)
3. Ouderen met alleen AOW of een klein pensioen
4. Vluchtelingen (ook gezinnen)
5. Echtparen met kinderen, die net boven een grens komen zonder aanvullingen
6. Alleenstaande gescheiden mannen

Wanneer kinderen 18 jaar worden en geen werk hebben of geen studie volgen krijgen de ouders een korting op de uitkering terwijl de kinderen zelf geen inkomen hebben.

De gesprekken over armoede komen natuurlijk pas wanneer er sprake is van een vertrouwensband.

Vaak schamen bewoners zich heel erg, denken dat zij de enige zijn.

Zij weten niet waar ze recht op hebben, laat staan dat zij de weg weten in het woud van regelingen.

Gevolgen van armoede

- a. Kinderen worden gepest op school
- b. Vaak kan men alleen maar kiezen voor ongezond eten, veel deeg e.d., waardoor overgewicht voorkomt.
- c. Ouders voelen zich tekort schieten en voelen veel onmacht dat zij hun kinderen in armoede groot moeten brengen.
- d. Veel bewoners komen door de armoede in een isolement en voelen zich sociaal overbodig.
- e. Bewoners gaan wel naar de huisarts maar halen hun voorgeschreven medicijnen niet op vanwege het eigen risico, wat zij niet kunnen betalen.
- f. Bewoners gaan niet naar de tandarts of fysiotherapeut terwijl dit wel noodzakelijk is

12-12-2014

Karima Al Houj
Mieke Haggenburg
Marieke Smeets

Er is een speciale website in de lucht:

- www.buurtmanbuurtvrouw.nl
- info@buurtmanbuurtvrouw.nl

N.B. We bedanken DIVERS met name Thom Riksen voor het opnemen van de werkgeversrol voor dit jaar.

Jos van der Meijden, Bic Driessen en Ton Joore bedankt voor jullie inzet ook dit jaar weer in de begeleidingscommissie.

Met z'n allen hebben we kans gezien om het project voor 3 jaar te garanderen